

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

1. lékařská fakulta

Gynekologicko-porodnická klinika

Oponentský posudek habilitační práce

MUDr. Jána Vargy, Ph.D., MHA.

Téma: Genéza ovariálního karcinómu

Hodnocená práce byla vypracována na Univerzitě Pavla Jozefa Šafárika v Košicích. Práce má 151 stran textu a je zpracována formou komentovaných publikací autora.

Obsahuje 17 obrázků, 11 tabulek a 3 grafy, které jsou částečně originální, částečně převzaté s adekvátní anotací. Je členěna do 13 kapitol.

V kapitole 1 uvádí kandidát epidemiologická data o karcinomu ovária.

Kapitola 2 předkládá teze a cíle habilitační práce. Cílem práce je popsat etiopatogenezi epitelálních nádorů vaječníků a následně předložit možnosti rozvoje preventivních opatření.

Kapitola 3 je shrnutím poznatků o zhoubných nádorech vaječniku se zaměřením na histologické rozdělení a rizikové faktory.

Kapitola 4 se zabývá endometriózou, jako jedním ze závažných rizikových faktorů.

V kapitole 5 je velmi podrobně probráno několik teorií patogeneze ovariálních nádorů. Kapitola je doplněna impaktovanou publikací, jejíž je kandidát spoluautorem, která se zabývá primárním peritoneálním karcinomem jako jednou z entit tuboovariálních karcinomů. Součástí je další impaktovaná publikace, jejíž je kandidát hlavním autorem, která prezentuje zajímavý případ tubárního endometroidního karcinomu.

V kapitole 5 je zároveň zpracováno několik souborů pacientek.

1) 60 pacientek s endometriózou vyšetřených cytogeneticky, která odhalila vysoké zastoupení chromozomálních aberací.

2) Další skupina analyzovaných 89 pacientek v souvislosti s endometriózou a endometriozou asociovaných karcinomů ovaria.

3) Vyhodnocení 110 pacientek s endometriózou z hlediska exprese několika genů (HIF1A, CTNNB1) ve srovnání se zdravými pacientkami odhalilo 2 skupiny pacientek s endometriózou, kdy exprese genů korelovala s rozsahem onemocnění a tedy její biologickou podstatou.

Kapitola 6 rozebírá podrobně patogenezi borderline tumorů ovárií. Součástí kapitoly je impaktovaná přehledová publikace na toto téma a impaktovaná publikaci o geneticky vyšetřeném borderline tumoru ovaria.

V kapitole 7 předkládá kandidát shrnutí diagnostických možností u karcinomu ovaria. V kapitole jsou 2 publikace na téma vaskulárních markerů v souvislosti s gynekologickými nádory a karcinomem prsu.

Kapitola 8 popisuje existující algoritmy k identifikaci maligního nálezu vaječnicků.

Možnosti a limitace screeningového vyšetření u karcinomu vaječníku je popsána v kapitole 9.

Kapitola 10 prezentuje možnosti a výhody preventivních opatření se zaměřením na chirurgické profylaktické výkony.

Kapitola 11 zahrnuje závěry prezentované práce a kompletní přehled patogenetických procesů vzniku jednotlivých ovariálních nádorů.

Kapitola 12 převádí poznatky z kandidátovy práce do praxe a klinické implementace.

Literatura je v abecedním pořadí v kapitole 13 a má správný a uniformní formát.

Komentář:

Autor se zaměřuje dlouhodobě na etiopatogenezi endometriózy a karcinomu ovária. Toto téma je vědecky vysoce aktuální, protože v roce 2010 byla uznána zcela revoluční nová hypotéza vzniku high grade serózních karcinomů tubární hypotéza, na které kandidát staví a rozvíjí. Karcinom ovária je 3. nejčastější gynekologickou malignitou a z hlediska mortality patří k nejhorším, proto je jedním z nejméně zkoumaných malignit u žen.

Použité metodiky odpovídají stanoveným cílům a ukazují na pokročilou schopnost vědecké práce kandidáta. Habilitační práce splnila sledované cíle a zároveň poskytuje pozitivní poznatky, které mohou být v budoucnosti dále rozpracovány.

Závěr posudku:

Konstatuji, že habilitační práce MUDr. Jána Vargy, Ph.D., MHA. splňuje kritéria kladená na samostatnou tvořivou vědeckou práci. Přílohou habilitační práce je pedagogická a publikační činnost, jejichž význam spolu s naplněním podmínek hodnotí Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košicích.

Doporučuji, aby byl, po úspěšné obhajobě a zodpovězení dotazů oponentů a komise, MUDr. Jánovi Vargovi, Ph.D., MHA. udělen titul

docent

v oboru gynekologie-porodnictví

Dotazy ke kandidátovi:

- 1) Jakým způsobem redukuje salpingektomie riziko jednotlivých typů ovariálních nádorů?
- 2) Jakou, v současnosti nově rozvíjenou metodiku, vidí kandidát jako nejpravděpodobnější, která by mohla vést ke screeningu ovariálního karcinomu?

V Praze, 3.1.2021

prof. MUDr. Michael Halaška, DrSc.
Gynekologicko-porodnická klinika 1.1F UK a
FN Bulovka